

Argumentenkaart
over topvrouwen

Wildersfilm, ben ik
net in Arabië, fijn!

hetBetoog

Al lijkt Hillary Clinton een miraculeuze comeback te maken, voor de toekomst van de Verenigde Staten zou het beter zijn als Barack Obama president wordt. Hij heeft bredere steun en speelruimte om niet op de oude voet verder te gaan. Door Dean Baker.

President Obama zou VS naar zijn hand kunnen zetten

Wat zou president Obama gaan doen? De Democratische nominatie is nog zeker niet beslist, nu Hillary Clinton deze week twee grote staten (Ohio en Texas) in de wacht sleepte, maar het moet toch wel heel gek lopen als Barack Obama uiteindelijk niet zal winnen.

Senator Obama heeft nog steeds een beduidende voorsprong in het aantal gedelegeerden. De nominatie wordt uiteindelijk beslist door de gedelegeerden op de Democratische Conventie in augustus. Daar is 80 procent van de stemmen bepaald door de voorverkiezingen en caucuses in de staten; de resterende 20 procent bestaat uit stemmen van partijfunctionarissen en -kopstukken. De voorsprong van Obama zal waarschijnlijk groeien in de komende elf staten, want op die lijst staan zes staten in het diepe zuiden en in het westen, regio's waar Obama steeds met groot verschil heeft gewonnen. Het zou dwaas zijn een ervaren en bekwaam politicus als Hillary Clinton helemaal af te schrijven, maar toch is het niet te vroeg om eens serieus te bekijken wat de contouren zouden zijn van een regering-Obama.

Obama zal de oorlog in Afghanistan opvoeren

Een regering-Obama zal een wezenlijk andere koers varen dan de regering-Bush in zowel de buitenlandse als de binnenlandse politiek. Onder de Amerikaanse bevolking heerst een diep gevoel dat het op beide terreinen ernstig mis is gegaan en dat geeft Obama veel speelruimte om echt een andere richting in te slaan.

Obama zal daarbij veel meer de handen vrij hebben dan Hillary Clinton, om twee redenen.

Ten eerste zal hij zich niet gebonden voelen aan het oude beleid uit de tijd van Bill Clinton als president in de jaren negentig. Hij zal wel uit dezelfde pool van adviseurs putten, maar het zal niet domweg het oude gezelschap zijn dat weer ten tonele verschijnt na acht jaar in de coulissen.

De tweede reden is dat de kans veel groter is dat de Democraten ook in het Congres vooruit zullen gaan met het elan van een president Obama. Zoiets is onvoorstelbaar met Hillary Clinton als president.

Er bestaat een diep gewortelde haat tegen de Clintons in het conservatieve deel van de Amerikaanse bevolking. Veel van die conservatieve Republikeinen, die misschien helemaal niet zouden gaan stemmen omdat ze John McCain te liberaal vinden, zullen uit pure nijd toch naar de stembus gaan,

zeker bij verkiezingen voor het Congres. Internationaal gezien is de Irak-oorlog het duidelijkste voorbeeld van het falen van de regering-Bush, maar er bestaat een meer algemeen gevoel dat de VS niet langer het grote aanzien in de wereld hebben van een jaar of tien geleden. Obama zal deze sfeer aangrijpen om het buitenlands beleid een heel andere kant op te sturen.

Tegen Irak-oorlog

Een van de Obama's sterkste punten in de verkiezingsstrijd is het feit dat hij zich al in 2002 openlijk tegen de Irak-oorlog keerde, op het moment dat er in het Congres nog werd gedebatteerd of die oorlog moest worden goedgekeurd. De oorlog is nu zeer impopulair. Niemand had verwacht dat de Verenigde Staten verzand zouden raken in zo'n lange en dure oorlog. Zelfs het relatief kleine volksdeel dat de huidige militaire inspanningen nog steunt, gaat ervan uit dat de overwinning binnen handbereik ligt. En dat de soldaten snel naar huis kunnen.

Obama zal vrijwel zeker snel met een plan komen voor een terugtrekking van de meeste gevechtsseenheden uit Irak binnen korte tijd. De kernvraag is wat Obama zal doen als een sektarische strijd opstaat tijdens de terugtrekking. Of als de Koerden of sjiïeten zich proberen af te scheiden. Hij zal de terugtrekking waarschijnlijk gewoon door laten gaan. Na al dat bloedvergieten in Irak de afgelopen vijf jaar, zijn de Amerikanen behoorlijk immuun geraakt voor geweld in Irak, zeker als er geen Amerikaanse soldaten bij betrokken zijn. Obama zal genoeg druk kunnen uitoefenen op de betrokken partijen om een formeel uiteenvallen van Irak te voorkomen.

Obama heeft met nadruk kritiek geleverd op president Bush (en Clinton) voor het veronachtzamen van de oorlog in Afghanistan. In dat land zal hij de troepenmacht op sterkte houden of zelfs uitbreiden. Hij heeft daarvoor een sterke redenering: hij heeft altijd gevonden dat Afghanistan (met Al Qaida en de Taliban) de oorlog is die Amerika moet voeren, niet Irak.

Obama zal belangrijke besluiten moeten nemen in zijn houding ten opzichte van de linkse golf in Latijns-Amerika. De regering-Bush staat vijandig tegenover deze nieuwe regeringen, die aan de macht kwamen na een kwart eeuw economische stagnatie. Obama zal opener staan voor hen. Hij zal zonder twijfel proberen op goede voet te komen met leiders als Cristina Kirchner in Argentinië en Rafael Correa in Ecuador. Hij zal ook tot een vergelijk proberen te komen met Hugo Chávez in Venezuela. Hoe ver dit alles zal gaan, moeten we afwachten, maar hij zal het beleid van

Can we fix it?

Yes we Can!

Illustratie Mike Ottink

ongeremde vijandigheid laten van. Over het algemeen zal een regering-Obama afstand nemen van de unilaterale houding van het tijdperk-Bush. De Irak-oorlog wordt gezien als een pijnlijke en dure vergissing die het land de komende tijd niet gauw weer zal maken. President Obama zal op dit gevoel inspelen door de banden met de vertrouwde bondgenoten aan te halen en andere dan militaire oplossingen te zoeken.

Kyoto-verdrag

Het is ook zo goed als zeker dat Obama de VS zal terugbrengen in het klimaatverdrag van Kyoto. Hij heeft gezegd te beseffen dat actie tegen de opwarming van de aarde noodzakelijk is. Wel zal hij grote tegenstand in de Amerikaanse samenleving moeten overwinnen voor elke zinvolle maatregel. Steeds meer Amerikanen erkennen dat het broeikas effect een ernstig probleem is en dat de mens de veroorzaker ervan is, maar dat er veranderingen in consumptie en gedrag nodig zijn wil er nog niet erg in.

Terwijl Obama een heel volle agenda zal hebben met buitenlandse onderwerpen, eist de economie grote aandacht op. De Amerikaanse economie is hard op weg naar een recessie door de huizen crisis. De huizenprijzen kelderen schrikbarend en dat lijkt nog een tijd zo door te gaan door een eigen dynamiek, waarbij miljarden dollars aan huizenwaarde verloren gaat. Dit zal een enorme druk leggen op het financiële systeem en miljoenen mensen hun woningen doen verliezen.

Het verlies aan huizenwaarde brengt huiseigenaren ertoe hun consumptie te beperken, en dat is weer de belangrijkste drijfveer achter de recessie. President Obama zal worden geconfronteerd met een werkloosheidscijfer dat zeker een percentage hoger zal zijn dan nu. Er zal fiske druk op hem worden uitgeoefend om korte termijn stimuleringsmaatregelen te nemen, waaraan hij wel gehoor zal geven. Het verschrikkelijke falen van het monetair beleid dat de oorzaak is van dit fiasco zal Obama ook de handen vrij geven om een actievoller rol te spelen in het beleid van de Federal Reserve Board, al is het niet duidelijk of hij dat ook zal doen.

Verder zal Obama onder grote druk komen om het aantal burgers met een ziektekostenverzekering te doen toenemen en het systeem van gezondheidszorg te repareren. Het verzekeren van de 47 miljoen onverzekerden is het belangrijkste binnenlandse onderwerp tijdens de Democratische voorverkiezingen. Hij moet daaraan iets doen voor hij uit de campagne moet voor zijn herverkiezing.

De kosten van al die extra verzekeringen kunnen alleen duurzaam worden opgebracht als regelgeving het hele zorgstelsel om de

schop gaat teneinde de kosten onder controle te krijgen. De VS geven namelijk 17 procent van het bnp uit aan gezondheidszorg, bijna twee keer het gemiddelde van de OESO. Maar aan de kwaliteit valt dat niet te merken. Om de zorg betaalbaar te maken, moet Obama snijden in de kosten en dat doet pijn bij de verzekeraars, de medicijnenindustrie en de artsen. Die hebben heel machtige lobby's, formidabele obstakels voor hervormingen.

De VS zullen een nieuwe positie in de wereld economie moeten vinden. Amerika kan niet veel langer de belangrijkste consument van de wereld blijven. Dat zal of vrijwillig veranderen of doordat de Aziatische landen er genoeg van hebben geld te verliezen op hun voorraden met dollars, die in waarde verminderen. Hoe het ook zij, de dollar zal blijven dalen in waarde. Een geëvalueerde dollar zal de handelsbalans verbeteren, wat veel druk van Obama's schouders zal nemen om een nieuw handelsbeleid te verzinnen.

In ieder geval zal hij in nieuwe handelsakkoorden standaard voor arbeidsomstandigheden en milieubescherming opnemen. Het handelsbeleid van de afgelopen kwart eeuw was erop gericht

de lonen van lager geschoolden te drukken door concurrentie met lager geschoolden in ontwikkelingslanden (de beter opgeleide banen werden beter beschermd). Obama zal dat beleid niet geheel ongedaan willen maken, en het invoeren van standaarden in internationale akkoorden is dan een aardige tegemoetkoming aan de Amerikaanse werknemers.

Goed, het is nog onzeker of Obama de nominatie wint en al helemaal of hij daarna de strijd om het presidentschap wint, maar als het hem lukt, zal hij president zijn in een bijzonder onzekere tijd. Het uiteenspatten van de huizenluchtbel en de financiële beroering daarop volgend zal de economie ongewisser maken dan op welk moment ook sinds Franklin D. Roosevelt president werd midden in de Grote Depressie. Tegelijkertijd zal de oorlog in Irak onmiddellijk de aandacht van de nieuwe president eisen en een heel nieuwe koers in het buitenlandse beleid vergen.

Deze bijzondere samenloop van omstandigheden geeft president Obama een enorme kans om de toekomst van het land naar zijn hand te zetten.

Dean Baker is econoom. Lees meer op vk.nl/president

Dean Baker

Dean Baker (1958) is een bekende economische commentator in de Verenigde Staten. Hij is mede directeur van de onafhankelijke denktank Center for Economic and Policy Research in Washington, DC. Zijn meest recente boeken zijn: *The United States Since 1980* (2007) en *The Conservative Nanny State: How the Wealthy Use the Government to Stay Rich and Get Richer* (2006). Voor op zoek naar progressief Amerika, het in december verschenen Jaarboek 2007 van de Wiardi Beckman Stichting (het wetenschappelijk bureau van de Partij van de Arbeid), schreef Baker de wederopbouw van de Amerikaanse verzorgingsstaat'. In zijn blog [Beat the Beat](http://beatthebeat.com/deanbaker/) (beatthebeat.com/deanbaker/) commentarieert hij economische berichtgeving.

Iedereen krijgt de bijna-doodervaring die hij verdient

Geboren in '48

Ger Thijs

Een redacteur van *De Gids* vroeg me om een bijdrage voor een themanummer over religie. 'Heb je ooit een religieuze ervaring gehad en beschrijf die in ongeveer duizend woorden.' Ik beloofde erover na te denken, maar dacht meteen al: 'Religieuze ervaring? Denk het niet.' Een natuurfenomeen aanschouwen en denken: er moet een wezen bestaan die al dit fraais maakt heeft? Nee. De Mattheüs Passie horen en prompt in God geloven? Mijn dode ouders in een hiernamaals zien waarvandaan ze een welwillend oogje in het zeil houden? Was het maar waar.

Ik ben katholiek opgevoed. Jeugd vol paters en kerken en processies. En missen, enkele kerren per week. Dodelijk vervelen

de gebeurtenissen, maar goed, het deed iets voor je zielenheil, hoopte je maar. Lagere school en gymnasium met franciscanen. Dus ik ben er zo'n twintig jaar van mijn leven mee omringd geweest, met religie. Maar toch... geen enkel gevolg gevoeld. Nooit iets aan gehad ook. Al die met missen en biechten en bidden verloren uren, die helemaal niets hebben opgeleverd! Je zou een rekening moeten indienen bij het Vaticaan.

Nooit de wiekslag van een engel gevoeld. Nooit ook echt mededogen met de gekruisigde Christus gehad. Dacht altijd stiltejes maar dorst het niet te zeggen: valt toch mee, eigenlijk, dat lijden van hem? Om je daar twintig eeuwen na dato nog druk over te maken... En daar

over gesproken: behoorlijk egoïsch in hun verdriet was de heilige familie onder het kruis. Niet één keer even bij de andere gekruisigden langsgaan, om daar te vragen of het pijn deed.

Toen een vriend zich op latere leeftijd bekeerde, was ik bij de doopplechtigheid aanwezig. We hadden vaker gesprekken gehad over religieuze thema's, en dat was altijd spannend. We lasen Blaise Pascal, ik regisseerde Racine. Maar toen hij besloot zich te laten dopen, lid te worden van de rooms katholieke kerk, was ik onaangenaam verrast. Waarom? Hij kon het me niet uitleggen, 'dat gaat via de rug-gengraat'.

Toen hij daar stond met het doopkleedje over zijn hoofd, werd ik onberedeneerd woe-

dend. De flauwekul! De dommigheid! Wat voor hem een transcendentale ontdekking was, was voor mij een boze herinnering. De kerk was voor mij een onderdrukkingmacht geweest, die Franciscanen de cipers van die gymnasiumgevangenis waar ik zeven jaar in opgesloten had gezeten. Rituelen? Gezeur. Wierook, daar krijg ik alleen maar braakneigingen van. Missen! Naar oude mannen kijken die wafeltjes eten, wijn drinken om zeven uur in de ochtend. Eek! Een slecht toneelstuk dat miljoenen keer in reprise is genomen...

Misschien moet er iets groots in mijn leven gebeuren, een grote ramp, om die religieuze ervaring teweeg te brengen. Een bijna-doodervaring helpt mis-

Zeven auteurs vertellen om de beurt over de dilemma's van hun generatie. Aya Zikken (1919), Helga Ruebsamen (1934), Ger Thijs (1948), Rob Vreeken (1953), Philippe Remarque (1966), Yasmine Allas (1967) en Anna Woltz (1981).

Volgende week: Anna Woltz

Beluister! 'Geboren in', gelezen door de auteurs, op volksskrant.nl/generaties

schien het licht te zien. Maar ik denk toch - en hoop - dat dan mijn reactie zal zijn als die van Robert Hughes, de Australische schrijver en kunsthistoricus. Hem overkwam een vreselijk auto-ongeluk, alle botten verbrijzeld, stuurwiel in de maag, het duurde uren voor hij uit het wrak bevrijd kon worden, 'Ik zat als een sardientje in een blik waar met een hamer op is geslagen.' Hij beschrijft in het boek *Things I didn't know* de ervaring: 'Op een zeker moment zag ik de Dood. Hij zat aan een bureau, als een bankier. Hij maakte geen gebaar maar hij opende zijn mond, en ik keek in zijn strot die zich verwijfde tot een tunnel, de *bocca d'inferno* van de oude christelijke kunst. Hij verwachtte dat ik hem binnen zou

gaan. Dat vervulde me met afkeer, met haat tegen niet-zijn. Geen angst eigenlijk, maar een hartstochtelijke opstandigheid. Op dat moment besefte ik dat er niet meer is dan het leven dat we hebben, dat de 'zin van het leven' niets anders is dan het leven zelf, dat zich hardnekkig verzet tegen de leegheid en het niets. Misschien is de simpele waarheid dat je, bijna dood, visioenen en hallucinaties hebt van wat je het meeste bezighoudt in je leven.' Iedereen krijgt de bijna-doodervaring die hij verdient, bedoelt hij.

Mijn gelovige vriend zal een lichte tunnel zien. Ik gun het hem. Zou sneu zijn, anders. Ik teken voor de reactie van Hughes. Het leven hield hem in leven.